

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ГРЕЧАНЮК СЕРГІЙ КОСТЯНТИНОВИЧ

УДК – 342.951+343.81

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧИХ
УСТАНОВ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ ТА НЕДЕРЖАВНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ**

Спеціальність 12.00.07. – теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Ірпінь – 2006

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі адміністративного права та адміністративної діяльності Національної академії державної податкової служби України.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент
УСЕНКО ВОЛОДИМИР ФАДЕЙОВИЧ
професор кафедри цивільного та міжнародного права Національної академії державної податкової служби України

Офіційні опоненти:
доктор юридичних наук, професор
ПЕТКОВ ВАЛЕРІЙ ПЕТРОВИЧ
проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, начальник Кіровоградського юридичного інституту
кандидат юридичних наук, доцент
ПОЛЩУК ВІКТОР ГРИГОРОВИЧ начальник кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Провідна установа:
кафедра адміністративного права Київського національного університету внутрішніх справ

Захист відбудеться «31» березня 2006р. о 14⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 27.855.02 при Національній академії державної податкової служби України за адресою: 08201, Київська область, м. Ірпінь, вул. Садова, 53.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національній академії державної податкової служби України за адресою: 08201, Київська область, м. Ірпінь, вул. Карла Маркса, 31.

Автореферат розісланий «16» лютого 2006 року.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

М.В. Коваль

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Утворення незалежної України та становлення її як демократичної, правової, соціальної держави стало результатом втілення багатобікових прагнень і сподівань українського народу. Подальший державний розвиток обумовлює необхідність удосконалення державної політики у сфері діяльності правоохоронних органів. Існування кримінально-виконавчої системи – це невід’ємна складова системи діяльності держави в сфері боротьби із злочинністю. Проте нині, за своєю організацією та діяльністю, установи та органи кримінально-виконавчої системи не в повній мірі відповідають тій соціально-політичній, економічній та криміногенній ситуації, що склалася в Україні.

Реформування організаційно-правових засад діяльності кримінально-виконавчих установ, вдосконалення управлінських структур, обумовлює необхідність активізації їхньої взаємодії з державними та недержавними інституціями, активнішої участі в процесі виконання покарання інститутів громадянського суспільства. Існуючий комплекс проблем діяльності кримінально-виконавчих установ України певною мірою обумовлений недостатньою науковою розробкою з позицій теорії управління та адміністративного права.

Додаткової актуальності теми дослідження додає аналіз ступеня наукової розробки проблем взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними та неурядовими інституціями, а також різних аспектів функціонування спеціальних установ по виконанню кримінального покарання у виді позбавлення волі. Науковому обґрунтуванню діяльності кримінально-виконавчих установ останнім часом не приділяється належна увага. Відомі праці вчених кінця XIX - початку XX століття, зокрема Н.Ф. Лучинського, О.О. Піонтковського, С.В. Познишева, А. Принса, І. Стевенса, Л.Х. Сабініна, М.Н. Гернета, М.М. Ісаєва. Згодом, у радянський період, дістали розвитку наукові положення, які визначали необхідність організації взаємодії кримінально-виконавчих установ з іншими державними органами та недержавними організаціями. Різні концептуальні аспекти необхідності такої взаємодії та її організації можна відзначити у роботах таких вчених, як І.Я. Фойницький, Є.Г. Ширвіндт, Г.П. Байдаков, В.Г. Деєв, А.Л. Ременсон, М.А. Стручков, Г.А. Туманов, І.В. Шмаров та інших.

Серед вітчизняних науковців, які займались проблемами діяльності кримінально-виконавчих установ необхідно відзначити роботи О.М. Джужи, Р.А. Калюжного, В.А. Львовичкіна, Г.О. Радова, А.Х. Степанюка, В.М. Трубнікова, В.Ф. Усенка, С.Я. Фаренюка та інших. Питання управління виправними установами в сучасній науці розглядали А.О. Галай, М.І. Немченко, В.П. Петков, С.М. Петров.

Дослідженню управлінських та організаційних аспектів взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та громадськістю допоміг аналіз праць у сфері діяльності органів внутрішніх справ О.М. Бандурки, В.М. Батюка, М.О. Іллічова, Ю.Ф. Кравченка, Н.П. Матюхіної,

В.І. Мозерова, О.І. Рощина, С.В. Слинька, В.І. Харченка та інших. З адміністративно-правової позиції питання державного управління у своїх роботах розкривають В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, І.П. Голосніченко, В.К. Колпаков, Н.Р. Нижник, В.В. Цветков, А.М. Школик та інші. Психолого-педагогічні аспекти з урахуванням проблематики дисертаційного дослідження базуються на працях А.С. Макаренка, В.М. Синьова, а також О.В. Беци, В.Г. Деєва, М.В. Клімова, В.І. Кривуші, В.С. Медведева, О.П. Сеєрова та інших.

Проаналізувавши наукові джерела, можна зробити висновок, що дослідження взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями в контексті науки адміністративного права до сьогоднішнього часу не проводилось.

Отже, актуальність дисертаційного дослідження зумовлена: по-перше, необхідністю глибокого аналізу основних положень чинного законодавства щодо взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними та недержавними інституціями, виявлення проблемних та недостатньо врегульованих питань правового та організаційно-управлінського забезпечення такої взаємодії; по-друге, нагальністю проблеми ґрунтовного вивчення практики вирішення питань реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань; по-третє, недостатністю теоретичних напрацювань щодо організації ефективної взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями, спрямованої на досягнення цілей покарання, та її управлінських основ; по-четверте, важливістю удосконалення нормативного регулювання взаємодії кримінально-виконавчих установ та інших правоохоронних органів, а також формування системи вимог до неурядової організації як суб'єкта взаємодії з кримінально-виконавчими установами; по-п'яте, необхідністю зміни стереотипів щодо виробничої діяльності підприємств кримінально-виконавчих установ та вивчення можливості запровадження підприємницької діяльності засуджених; по-шосте, необхідністю розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення практичної діяльності персоналу кримінально-виконавчих установ щодо організації взаємодії цих установ з державними та недержавними інституціями.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертації затверджена Вченою Радою Національної академії державної податкової служби України 24 лютого 2005 року (Протокол №6). Дисертаційне дослідження проводилось у межах вимог Указу Президента України від 17 травня 2001 року №325/2001 “Про підготовку пропозицій щодо забезпечення гласності та відкритості діяльності органів державної влади”. Обрана тема дослідження безпосередньо пов'язана із виконанням завдань Концепції адміністративної реформи в Україні (Указ Президента України №810 від 22.07.1998р.) і Програми подальшого реформування та державної підтримки кримінально-виконавчої системи на 2002-2005 роки (постанова Кабінету Міністрів України №167 від 15.02.2002р.). Дисертаційна робота здійснена в межах програми наукових досліджень Національної академії ДПС України та комплексного наукового проекту “Відповідальність за

правопорушення” (номер державної реєстрації 0102U000477), а також відповідно до теми кафедрального дослідження “Організаційно-правові аспекти правоохоронної діяльності в сфері оподаткування” (номер державної реєстрації 0105 U000657).

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на основі аналізу вітчизняного законодавства, а також положень міжнародних документів у пенітенціарній сфері та у сфері захисту прав людини, та їх застосування у практичній діяльності спеціальних установ по виконанню кримінальних покарань у виді позбавлення волі, розкрити організаційно-правові та управлінські засади й особливості організації взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями і виробити пропозиції щодо їх удосконалення.

Вказана мета визначає основні завдання наукової роботи:

- провести аналіз стану наукової розробки проблеми;
- проаналізувати методологічні засади дослідження;
- дослідити теоретичні засади організації взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними та неурядовими інституціями;
- дати визначення поняття "взаємодія кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями", а також “управління взаємодією кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями” з точки зору науки управління та адміністративного права;
- визначити загальні засади карально-виховного процесу в кримінально-виконавчих установах і значення взаємодії з державними та неурядовими інституціями для його ефективної організації;
- проаналізувати в якості об’єкту наукового дослідження діяльність основного організатора виховно-виправного процесу – начальника відділення соціально-психологічної служби, не тільки як організатора виховання засуджених, а й управлінця;
- дослідити організаційно-правові засади взаємодії персоналу кримінально-виконавчих установ з правоохоронними органами та з відповідними державними службами з метою постпенітенціарного влаштування та адаптації засуджених;
- розкрити теоретичні та практичні засади організації, управління та правового регулювання взаємодії кримінально-виконавчих установ з недержавними організаціями;
- сформулювати цілісну систему вимог до неурядової організації як суб’єкта взаємодії з кримінально-виконавчими установами;

– акцентувати увагу на необхідності новітніх форм взаємодії кримінально-виконавчих установ з громадськими правозахисними організаціями, релігійними організаціями, засобами масової інформації, а також запропонувати шляхи вдосконалення такої взаємодії;

– дослідити сучасний стан виробничої діяльності, а також розкрити організаційні аспекти можливості запровадження підприємницької діяльності засуджених;

– підготувати пропозиції для належного організаційно-правового забезпечення взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та неурядовими організаціями, внесення змін і доповнень до чинного кримінально-виконавчого та адміністративного законодавства та інших нормативно-правових актів України.

Об'єктом дослідження є правовідносини, які виникають під час організації персоналом кримінально-виконавчих установ взаємодії з державними органами та недержавними організаціями, здійснення персоналом кримінально-виконавчих установ виправного процесу, спрямованого на досягнення цілей виконання кримінальних покарань.

Предметом дослідження є норми права, які регулюють організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями в процесі виконання покарання у виді позбавлення волі, а також практика їх застосування.

Методи дослідження.

Методику дисертаційного дослідження складає комплекс методів і прийомів наукового пізнання. Головний у цій системі - загальнонауковий діалектичний метод пізнання. Для вирішення завдань дослідження в роботі використовується комплекс методів наукового пізнання: системний; історико-правовий; формально-юридичний; порівняльно-правовий; системно-функціональний; конкретно-соціологічний; статистичний; метод спостереження; аналіз службової документації; метод експерименту.

Науково-теоретичною основою дослідження слугували праці вітчизняних та зарубіжних вчених, юридична практика та досвід співробітників кримінально-виконавчої системи, державних органів та неурядових організацій при організації ефективного виправного процесу в установах кримінально-виконавчої системи.

Наукова новизна одержаних результатів. Дисертаційне дослідження - одне із перших у вітчизняній правовій науці, котре розглядає організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними та неурядовими інституціями в умовах незалежної демократичної правової держави.

Автор особисто запропонував нові положення, які сформульовані та обґрунтовані в результаті проведеного дисертаційного дослідження. Зокрема, основні з них такі:

– нині напрацювання і положення адміністративно-правової науки, науки управління, кримінально-виконавчої науки в контексті організації процесу виконання кримінального покарання у виді позбавлення волі спеціальними установами не є ефективними;

– організація взаємодії означених установ з державними органами та неурядовими організаціями не врегульована належним чином;

уперше:

– з точки зору теорії управління та адміністративного права проаналізовано та обґрунтовано наукове поняття "взаємодія кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями". На основі цього поняття було виокремлено також поняття "управління взаємодією кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями";

– в правничому дослідженні опрацьовані організаційні засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з неурядовими організаціями. Розроблено систему вимог до неурядової організації як суб'єкта взаємодії. Зроблено декілька принципових висновків щодо удосконалення процесу співпраці означених установ з неурядовими організаціями;

– на дисертаційному рівні діяльність основної ланки організації виховно-виправного процесу – співробітників соціально-психологічної служби була досліджена з позиції науки управління;

– розкрита можливість запровадження підприємницької діяльності засуджених до позбавлення волі та визначено організаційні аспекти цієї діяльності. На підставі дослідження розроблено проект відомчого нормативного акту щодо можливості підприємницької діяльності засуджених;

– *дістали* подальшого розвитку визначення цілей та задач діяльності кримінально-виконавчих установ та дослідження взаємодії означених установ з правоохоронними органами;

– *додатково розглянуті* та сформульовані пропозиції щодо покращання організації планування діяльності підрозділів кримінально-виконавчих установ у контексті необхідності організації взаємодії з державними та неурядовими організаціями;

обґрунтована необхідність:

– оновлення відповідного міжвідомчого регулювання взаємодії кримінально-виконавчих установ з правоохоронними органами, а також належне забезпечення такої взаємодії у положеннях проекту закону України "Про організацію взаємодії правоохоронних органів України у боротьбі зі злочинністю";

– розробки і прийняття відповідних нормативних актів, які забезпечують нормальне функціонування закладів постпенітенціарної допомоги, а також необхідність відповідного внесення доповнень до Постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2004 р. N 1133 "Про

затвердження Державної програми соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі на 2004–2006 рік”;

– внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України, зокрема щодо розширення прав засуджених для можливості здобуття освіти за допомогою дистанційних форм навчання та деяких інших аспектів.

Практичне значення одержаних результатів. Висновки і пропозиції, які містяться в дисертаційному дослідженні, можуть бути використані:

– при формуванні концепції подальшого реформування системи правоохоронних органів України та її складових;

– у нормотворчій роботі – для вдосконалення нормативно-правових актів, які регулюють діяльність кримінально-виконавчих установ та інших правоохоронних органів, неурядових організацій в контексті налагодження їх спільної діяльності;

– у науково-дослідних цілях – для проведення подальших досліджень взаємин персоналу кримінально-виконавчих установ з державними та неурядовими інституціями;

– при організації практики виконання кримінальних покарань у виді позбавлення волі, використання результатів дослідження дозволить підвищити ефективність діяльності кримінально-виконавчих установ;

– у навчальному процесі — результати дисертаційного дослідження використовуються при викладанні курсу "Адміністративне право України", спецкурсів, присвячених проблемам діяльності правоохоронних органів, курсів, "Кримінально-виконавче право України", "Криминологія", а також у навчально-методичних розробках, підготовлених за участю дисертанта.

Апробація результатів дисертації. Результати дослідження обговорювалися на засіданнях кафедр теорії права та держави, кримінального права та кримінального процесу Українсько-Російського інституту (філії) Московського державного відкритого університету, кафедри адміністративного права і адміністративної діяльності Національної академії державної податкової служби.

Доповідалися: на наукових конференціях професорсько-викладацького складу Київського юридичного інституту МВС України: “Правоохоронна діяльність: теорія, практика навчання” (14.05.2004р.), “Правоохоронна діяльність: теорія, практика навчання” (14.05.2005р.), м. Київ; на науково-практичній міжвузівській конференції “Історико-правові та соціально-економічні аспекти розвитку суспільства” (15.05.2004р., Українсько-Російський інститут (філія) МДВУ, м. Чернігів); міжнародній науково-практичній конференції “Історико-правові та соціально-економічні аспекти розвитку суспільства” (15.04.2005р., Українсько-Російський інститут (філія) МДВУ, м. Чернігів); науково-практичному семінарі “Актуальні проблеми виконання покарання у виді довічного позбавлення волі” (27.01.2005р., Чернігівський юридичний коледж Державного департаменту

України з питань виконання покарань, м. Чернігів); міжвузівських науково-практичних конференціях молодих учених, студентів та аспірантів ("Проблеми правоохоронної діяльності", Київський інститут внутрішніх справ при НАВС (18.05.2002р.), м. Київ; "Захист прав і свобод людини в діяльності правоохоронних органів", Одеський юридичний інститут НУВС (28-29.11.2002р.), м. Одеса; "Податкові та інші правоохоронні органи у XXI столітті: управління, діяльність, взаємодія", Академія державної податкової служби України (30.05.2003р.), м. Ірпінь).

Дисертант використав окремі матеріали дисертаційного дослідження при обговоренні питань взаємин підрозділів кримінально-виконавчої системи з організаціями неурядового сектора та державних структур під час участі 17 червня 2005 року у роботі круглого столу "Досвід партнерства громадських організацій та державних структур у реалізації реформи кримінально-виконавчої системи України", Державний департамент України з питань виконання покарань, м. Київ.

Публікації. За матеріалами дисертаційного дослідження опубліковано 8 наукових статей та тез наукових конференцій, з них 4 статті надруковані у фахових наукових виданнях.

Особистий внесок здобувача. Дисертація - результат самостійної науково-дослідної і практичної роботи автора. Всі представлені в роботі висновки зроблені автором особисто. Внесок здобувача у наукову статтю "Організаційно-правові аспекти підприємницької діяльності засуджених до позбавлення волі", підготовлену у співавторстві з В.Ф.Усенком, складає 50%, і полягає у самостійному визначенні та обґрунтуванні організаційно-управлінських аспектів підприємницької діяльності засуджених.

Структура дисертації визначається її метою і завданнями. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, які об'єднують дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний обсяг дисертації — 191 сторінка, список використаних джерел — 360 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовується актуальність обраної теми дослідження, зв'язок роботи з науковими програмами, планами та темами, формулюється мета і основні завдання, об'єкт і предмет дисертаційного дослідження, наукова новизна, методи дослідження, теоретичне і практичне значення одержаних результатів, подано відомості про апробацію, публікацію основних положень дисертаційної роботи, її структуру та обсяг.

Перший розділ "Стан наукової розробки проблеми, методологічні та теоретико-правові засади дослідження" складається з чотирьох підрозділів. У ньому на основі вивчення наукових, літературних, нормативних джерел та практики діяльності кримінально-виконавчих установ обґрунтовується та формулюється поняття взаємодії кримінально-виконавчих установ з

державними органами та недержавними організаціями, розкривається методологія дослідження, визначаються загальні теоретичні засади діяльності кримінально-виконавчих установ щодо досягнення поставлених перед ними цілей і задач, та, відповідно, значення організації взаємодії означених установ з державними та недержавними інституціями.

У підрозділі 1.1. *"Стан наукової розробки проблеми, характеристика наукових джерел та нормативно-правового регулювання"* висвітлюються положення щодо генезису системи спеціальних установ виконання кримінального покарання у виді позбавлення волі, розкривається та аналізується стан наукової розробки проблеми, характеризуються наукові джерела та нормативно-правове регулювання за обраною темою.

Огляд літератури за темою дослідження подається для поліаспектного узагальнення інформації про дослідження взаємодії кримінально-виконавчих установ з різними інституціями в контексті різних наук, зокрема, науки кримінально-виконавчого права, адміністративного права, державного управління, теорії управління та ін. При аналізі наукових джерел дисертант прагнув дотримуватися хронологічного порядку. Такий підхід дозволив зробити висновок про те, що останнім часом, майже не з'являлися ґрунтовні напрацювання з питань організаційно-правових та управлінських засад діяльності кримінально-виконавчих установ та їхньої взаємодії з державними та неурядовими інституціями.

Дослідження нормативно-правових актів щодо організації різних напрямків діяльності кримінально-виконавчих установ проводилося за різними критеріями, що дозволило констатувати наявність тісного взаємозв'язку норм різних галузей права з проблематики дослідження. Проте питання взаємодії кримінально-виконавчих установ з різними за спрямуванням інституціями належно не врегульоване. З чинних правових актів були опрацьовані норми Конституції України, міжнародних стандартів щодо організації діяльності пенітенціарних установ, кодексів та законів України, підзаконних нормативно-правових актів. Для повного та детального висвітлення стану розробки проблеми також проаналізовані акти інших держав, статистичні дані Державного департаменту України з питань виконання покарань і проекти нормативно-правових актів щодо діяльності кримінально-виконавчої системи, а також окремих аспектів правоохоронної діяльності.

У підрозділі 1.2. *"Методологічні засади дослідження"* дисертант на основі наукових джерел у різних сферах діяльності організацій, визначив, що на організацію взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними та недержавними інституціями впливає комплекс об'єктивних та суб'єктивних факторів. Розкриваючи ці фактори, дисертант робить висновок, що об'єктивні причини пов'язані переважно із організаційними та управлінськими аспектами пенітенціарної діяльності, місцезнаходженням установи, а суб'єктивні — з особистістю керівника та співробітників кримінально-виконавчої установи.

Дослідивши закони діяльності організацій, дисертант спроектував можливість застосування законів синергії, пропорційності, плановірності, самозбереження в діяльності кримінально-виконавчих установ і дійшов до висновку: означеним установам притаманні закони діяльності організації із врахуванням специфічних особливостей пенітенціарної діяльності та загальнодержавної пенітенціарної політики.

У дисертації на основі наукових положень з теорії управління, виокремлюються групи принципів організаційної діяльності у кримінально-виконавчих установах. До системи загальних принципів віднесені наступні: науковості, законності, гласності, гуманізму, системності, плановості, конкретності. Другу групу принципів створюють спеціальні (організаційно-технологічні) принципи, які поділяються на принципи впорядкування системи управління (ієрархічності, функціональний та ін.) і принципи функціонування системи управління (цілеспрямованість головної (основної) ланки, відповідність, поєднання єдиначальності та колегіальності, відповідність органів та посадових осіб за дії або бездіяльність та деякі інші). Відмічається, що розглянуті закони, закономірності та принципи можуть утворювати систему, яка відображає сутність управління кримінально-виконавчими установами.

Розкрито комплекс методів дисертаційного дослідження і практика застосування кожного з них.

Додатково уточнено імперативну основу дослідження, зокрема зазначено, що відповідно до теоретичної постановки проблематики дослідження, автором визначена мета анкетування персоналу кримінально-виконавчих установ та засуджених, які відбувають у них покарання. Протягом 2002-2004 років проведене анкетне опитування 422 практичних працівників кримінально-виконавчої системи та 1063 засуджених, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі.

У підрозділі 1.3. "Теоретичні управлінські та правові основи взаємодії кримінально-виконавчих установ України з державними органами та недержавними організаціями" автором розглядається взаємодія означених суб'єктів з позиції наук філософії, права та управління, що дає можливість визначити її поняття, сутність та зміст.

Організація взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними та недержавними інституціями - необхідна умова забезпечення ефективної життєдіяльності цих установ. Разом з тим, існують проблеми організаційного характеру: неврахування та нереалізація управлінського потенціалу; неналежне методичне, теоретичне опрацювання питання; недооцінка потенціалу та важливості взаємодії; низький рівень ділових якостей керівництва та персоналу установ.

Автор визначає поняття взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями як організований у відповідності до вимог чинного законодавства, відомчих та міжвідомчих нормативних актів процес ділового співробітництва (погоджених або

спільних дій), спрямований на досягнення виправлення та ресоціалізації засуджених, спеціального та загального попередження, а також вирішення комплексу задач, що стоять перед означеними суб'єктами.

Відповідно до означеного поняття, дисертант формулює поняття управління взаємодією кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями як цілеспрямований вплив на діяльність кримінально-виконавчих установ, державних органів та (або) неурядових організацій в процесі ділового співробітництва (погоджених або спільних дій), спрямованих на досягнення цілей та задач діяльності кримінально-виконавчих установ.

Крім цього, кримінально-виконавчі установи і державні органи та недержавні організації, реалізуючі виховні програми, а також заходи щодо попередження та розкриття злочинів, утворюють самостійну, хоча і тимчасову систему, спрямовану на досягнення кінцевих цілей, результатів, тобто утворюють певну програмно-цільову структуру.

Організація взаємодії по своїй суті є управлінською діяльністю, а точніше соціальним управлінням. Спираючись на дослідження наукової літератури у сфері організації управління, дисертант доходить висновку, що координатором взаємної діяльності в більшості випадків є кримінально-виконавчі установи, а також класифікує форми взаємодії на таких засадах:

1. За нормативним регулюванням (передбачені (прямо або опосередковано) Кримінально-виконавчим кодексом України, врегульовані відомчими актами Державного департаменту України з питань виконання покарання, а також міжвідомчими нормативними актами).

2. За способом здійснення співробітництва (спільна або погоджена робота, обмін інформацією).

3. За рівнями взаємодії (організаційні, тактичні).

4. За обов'язковістю організації взаємодії (обов'язкова взаємодія, взаємодія, що сприяє організації діяльності (не носить обов'язкового характеру)).

При цьому передбачається, що взаємодія може мати як постійний, так і епізодичний та разовий характер.

У підрозділі 1.4. *“Організаційні аспекти карально-виховного процесу в кримінально-виконавчих установах та роль державних і недержавних інституцій в його належному забезпеченні”* проаналізовано загальні організаційні засади реалізації основних засобів виправлення і ресоціалізації засуджених, причому основний акцент зроблено на необхідності докорінних методологічних змін у діяльності основної ланки соціально-виховної роботи – начальників відділень соціально-психологічної служби.

Розглянувши напрямки карально-виховного процесу, які передбачені міжнародними стандартами пенітенціарної сфери, зроблено висновок про те, що їхня повноцінна реалізація

силами та засобами виключно персоналу кримінально-виконавчих установ неможлива. У даному випадку слушним буде залучення державних та неурядових інституцій.

На думку дисертанта, важливою ланкою організації виправного впливу в кримінально-виконавчих установах є відділення соціально-психологічної служби. Сучасний стан виховної роботи в більшості кримінально-виконавчих установ можна охарактеризувати наступним чином: найголовніша ланка даної системи, безпосередні виконавці виховної роботи, - начальники відділень соціально-психологічної служби, - це перевантажена паперовою роботою категорія співробітників. Відхід від стереотипів застосування форм та методів виховання засуджених відбувається дуже повільно. Начальник відділення виступає суб'єктом управління процесом виховання засуджених у відділенні. В узагальненому вигляді, організаторська та управлінська діяльність начальника відділення проявляється в: реалізації його обов'язків по підготовці прийняття управлінських рішень і впровадженню їх в життя; організації контролю за поведінкою окремих осіб, груп в колективі засуджених; формуванні міжособистісних взаємин засуджених; удосконаленні професійної майстерності засуджених; порушенні клопотань про заохочення та стягнення засуджених; своєчасному розгляді скарг і заяв, реагуванні на них; організації шефства над засудженими.

В умовах постійного розвитку різних сфер суспільного життя, форми проведення виховних заходів, які сьогодні використовуються у кримінально-виконавчих установах, вже застарілі. На думку автора, достатньо прогресивними формами взаємодії різних інституцій з кримінально-виконавчими установами є: запровадження дистанційних форм навчання засуджених та допомога у реалізації можливості такого навчання; допомога щодо автоматизації установ та навчання засуджених комп'ютерним основам під час відбування покарання; поступове запровадження та поетапний доступ засуджених до користування мережею Internet; формування бібліотек кримінально-виконавчих установ; запровадження та використання сучасних інтерактивних виховних методик; організація спортивних змагань; запровадження практики "кабінетів" юридичних та соціальних послуг та ін.

Також автор обґрунтовує необхідність запровадження та розвитку дистанційного навчання, характеризує комплекс причин, характерних для організації надання освіти у кримінально-виконавчих установах. На думку автора, для можливості надання освіти за допомогою дистанційної форми навчання необхідне: нормативно-правове закріплення означеної можливості; нормативно закріплений порядок взаємодії навчального закладу з кримінально-виконавчими установами; фінансове забезпечення; науково-методичне забезпечення. Автором також пропонується розробка спеціального Положення про дистанційну освіту засуджених до позбавлення волі, яке деталізувало б вищезазначені аспекти організації надання такої освіти.

Другий розділ “Організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами” складається з двох підрозділів у яких розкрито наукові положення стосовно взаємодії кримінально-виконавчих установ з правоохоронними органами, а також організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними інституціями з метою забезпечення поступової адаптації засуджених.

У підрозділі 2.1. *“Взаємодія кримінально-виконавчих установ з правоохоронними органами”* дисертант на основі нормативно-правової бази та наукових джерел визначає організаційні аспекти взаємодії кримінально-виконавчих установ з різними категоріями правоохоронних органів.

Необхідність організації взаємодії кримінально-виконавчих установ з правоохоронними органами обумовлена кількома факторами: по-перше, система виконання покарань відноситься до системи правоохоронних органів, відповідно, кримінально-виконавчі установи – складові компоненти системи правоохоронних органів; по-друге, у практиці діяльності правоохоронних органів виникають спільні специфічні задачі, від реалізації яких залежить спокій суспільства та громадський порядок; по-третє, тільки правоохоронним органам належить виключна можливість застосування примусу; по-четверте, діяльність зазначених органів повинна будуватись відповідно до чинного законодавства та в порядку, встановленому відповідними нормативно-правовими процедурними актами.

Усі аспекти організації взаємодії кримінально-виконавчих установ з органами внутрішніх справ можна систематизувати у наступні форми: інформаційний обмін; спільна діяльність під час надзвичайних обставин; технічна співпраця.

Зважаючи на необхідність постійного та своєчасного обміну інформацією, дисертант обґрунтовує необхідність організації взаємодії відповідного персоналу кримінально-виконавчих установ зі слідчими.

Значної уваги автор приділив дослідженню взаємодії кримінально-виконавчих установ з правоохоронними органами під час припинення та профілактики злочинів, які пов’язані із ухиленням від відбування кримінальних покарань. Робиться наголос на тому, що в певних ситуаціях існує необхідність залучення сил та засобів усіх правоохоронних формувань, взаємодія з якими приносила би більший ефект (мова йде про спільну діяльність персоналу кримінально-виконавчих установ з підрозділами державної прикордонної служби (у разі можливості руху засудженого в бік державного кордону); вчинення злочинів, пов’язаних з ухиленням від відбування кримінальних покарань засудженими за злочини, розслідування яких віднесено до компетенції підрозділів Служби безпеки (обмін інформацією, а також залучення відповідних компетентних фахівців для припинення цього злочину).

Аналізуючи розвиток оперативно-розшукової взаємодії між органами, які здійснюють боротьбу зі злочинністю, чіткіше розподіло повноважень між усіма суб’єктами оперативно-

розшукової діяльності, налагодження постійного внутрішнього і міжвідомчого інформаційного обміну. Для цього необхідно:

1. розширити функції органів внутрішніх справ щодо координації діяльності правоохоронних органів;
2. покращити взаємодію між органами внутрішніх справ та органами місцевої влади;
3. розвинути систему контролю за діяльністю правоохоронних органів.

Актуальним є питання організації взаємодії правоохоронних органів України у боротьбі зі злочинністю”.

У підрозділі 2.2. *“Організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними інституціями з метою забезпечення поступової адаптації засуджених”* дисертант характеризує організаційні та нормативні засади діяльності кримінально-виконавчих установ та відповідних державних служб щодо поступової адаптації засуджених.

Вирішення питань соціальної адаптації звільнених можливе тільки за умови організації тісної співпраці кримінально-виконавчих установ з органами внутрішніх справ, адміністраціями підприємств, відповідними територіальними органами зайнятості. Завдяки спостереженням дисертанта, а також інтерв'юванню персоналу кримінально-виконавчих установ та соціальних служб можна сформулювати відзначаються такі основні проблеми комунально-побутового та працевлаштування звільнених: занепад системи контролю за влаштуванням звільнених з боку спостережних комісій виконавчих комітетів місцевих рад; поширення практики необґрунтованої відмови у прийнятті на роботу звільнених; відсутність матеріальної спроможності тимчасового влаштування засуджених після звільнення засуджених і до поновлення їх права на житло; недостатня увага з боку державно-політичної еліти до цієї проблеми, що виражається у відсутності державних програм фінансової і матеріальної підтримки колишніх засуджених; відсутність належного організаційно-правового забезпечення існування державних соціальних інституцій по влаштуванню (в тому числі і тимчасовому) звільнених.

Дослідження нормативного забезпечення взаємодії кримінально-виконавчих установ з відповідними інституціями щодо поступової адаптації звільнених дозволяє відзначити достатню врегульованість означеної сфери. Проте, на фоні позитиву нормативного регулювання, спостерігається значно гірша ситуація щодо можливості реалізації означених положень.

Для того, щоб змінити ситуацію на краще, необхідно:

1. змінити формальне ставлення до процесу підготовки до звільнення засуджених, що може бути реально досягнуто після зміни стереотипів діяльності персоналу кримінально-виконавчих установ;
2. посилити контроль за реалізацією законодавства у сфері надання соціальної допомоги звільненим;
3. постійно проводити спільні координаційні наради керівництва кримінально-виконавчих установ, відповідних керівників територіальних управлінь кримінально-виконавчої системи, представників відповідних підрозділів органів внутрішніх справ та працівників служб зайнятості;
4. постійно обмінюватися інформацією про реальний стан роботи зі звільненими;
5. розмежувати повноваження різних

інституцій щодо проведення певних заходів зі звільненими; розглянути можливість запровадження делегування певних функцій до визначених інституцій за допомогою адміністративного договору.

Питання організації спільної діяльності, а точніше, своєчасної поінформованості з метою ефективного контролю та нагляду за звільненими, розкриває проблему фактичної занедбаності такого інституту, як спостережні комісії.

У даному підрозділі автором обґрунтована необхідність розробки низки нормативних документів, спрямованих на реалізацію положень Закону України “Про соціальну адаптацію осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк”, а також детальніше врегульовували діяльність патронажних установ. Ці положення можуть бути реалізовані, наприклад, у законах “Про патронажні установи” або “Про установи соціального патронажу” або інших нормативно-правових актах.

Третій розділ “Організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з недержавними організаціями” складається з трьох підрозділів, які розкривають наукові положення організації взаємодії кримінально-виконавчих установ з неурядовими організаціями.

У підрозділі 3.1. “Теоретичні засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з недержавними організаціями” дисертантом проведений аналіз теоретичних підходів до організаційних аспектів взаємодії кримінально-виконавчих установ з неурядовими організаціями.

Дисертант виділяє такі основні види недержавних організацій, які реально могли би принести користь кримінально-виконавчим установам у досягненні основних цілей їхньої діяльності: громадські правозахисні організації; релігійні організації; засоби масової інформації.

Щодо першої категорії організацій, на думку автора, раціонально запровадити при кожному територіальному управлінні кримінально-виконавчої системи громадські консультативні пункти. Необхідно також нормативно закріпити організаційні положення діяльності таких громадських підрозділів.

Щодо релігійних організацій, то необхідно відзначити, що розвиток в місцях позбавлення волі релігійного життя, активізація діяльності організацій різних конфесій при проведенні заходів стимулюючих нормотипову поведінку засуджених, вимагають подальшого вдосконалення правової, організаційно-методичної та психолого-педагогічної забезпеченості цієї сфери.

Дисертантом пропонується відомчим нормативним актом урегулювати питання спільної діяльності кримінально-виконавчих установ та релігійних організацій. Такий нормативний акт повинен містити: правові основи взаємодії релігійних організацій та кримінально-виконавчих установ; систему вимог до релігійної організації при організації взаємодії; основні права та обов’язки священнослужителів при здійсненні релігійних заходів у кримінально-виконавчих

установах; порядок діяльності релігійних груп засуджених; порядок надання та матеріально-технічного оснащення культових приміщень; умови та організація забезпечення безпеки учасників релігійних організацій при проведенні релігійних заходів на території установи.

Спираючись на наукові дослідження у сфері діяльності засобів масової інформації, дисертант стверджує, що співпраця кримінально-виконавчих установ з такими організаціями важлива. Вона сприяє: залученню більшої кількості потенційних партнерів у різних сферах діяльності кримінально-виконавчих установ; інформуванню громадськості про реальний стан у кримінально-виконавчій системі; зміні уявлень суспільства та громадської думки про діяльність кримінально-виконавчої системи.

У підрозділі 3.2. *“Формування системи вимог до недержавної організації як суб’єкта взаємодії з кримінально-виконавчими установами”* дисертант на підставі вивчення наукової літератури та нормативно-правових актів, формулює та обґрунтовує систему вимог до недержавної організації, як суб’єкта взаємодії.

На думку автора, можна виділити дві суттєві проблеми спільної діяльності кримінально-виконавчих установ та недержавних організацій, на які нарікають як фахівці громадських організацій, так і практичні співробітники кримінально-виконавчих установ:

1. Діяльність недержавних організацій не повинна носити контролюючий характер.
2. Взаємодія недержавних організацій з кримінально-виконавчими установами не повинна носити виключно односторонній характер, таким чином втрачати взаємодіючий компонент.

Автором сформульована та обґрунтована система таких вимог:

– Загальні вимоги: відповідність мети та принципів діяльності неурядової організації пріоритетам пенітенціарної справи; реальна користь та актуальність організації взаємодії; легальність та легалізованість неурядової організації (zareestrovana і визnana в установленому законом порядку); дотримання організаційних вимог; наявність досвіду роботи в принаймні в соціальній сфері.

– Спеціальні вимоги: вимоги до персоналу, який братиме участь у спільній діяльності (вимоги щодо дотримання режимних вимог, професійні та відповідні психолого-педагогічні вимоги, вимоги щодо поведінки з спецконтингентом); вимоги до здійснення процедури організації спільної діяльності (плановість; постійний контроль та нагляд за діяльністю відповідним персоналом кримінально-виконавчої установи; прозора звітність; можливість притягнення до відповідальності).

У підрозділі 3.3. *“Формування правової бази для реформування підприємницької діяльності кримінально-виконавчих установ”* автор на основі аналізу сучасної виробничої діяльності кримінально-виконавчих установ та спираючись на досвід зарубіжних країн розкриває можливість запровадження підприємництва засуджених.

Результати дослідження діяльності підприємств кримінально-виконавчих установ виявили певні розбіжності з нормами чинного господарського законодавства. Нині діяльність підприємств кримінально-виконавчих установ ще на методологічному рівні приречена на економічну занедбаність та безперспективність. Такий висновок робиться після аналізу вже застарілих норм Постанови Кабінету Міністрів України “Про особливості застосування Закону України "Про підприємства в Україні" до підприємств установ виконання покарань і лікувально-трудова профілакторіїв Державного департаменту з питань виконання покарань”, де зазначено, що підприємства цих установ діють з метою залучення до праці засуджених і забезпечення їхнього професійного навчання.

Дослідження можливості організації підприємницької діяльності засуджених дозволяє сформулювати нормативно-правову базу по регулюванню означеної діяльності засуджених. Дослідження основних положень теорії та практики дозволили сформулювати дисертанту проекти норм, які здатні регламентувати основні напрямки вдосконалення організаційно-правових засад підприємницької, виробничої та комерційної діяльності кримінально-виконавчих установ.

У **висновках** за результатами дисертаційного дослідження викладені основні теоретичні підсумкові положення та практичні рекомендації.

Взаємодія кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями представляє безупинний динамічний процес ділового співробітництва і проходить у певних визначених формах відповідно до поставлених цілей і задач. Кінцевими результатом взаємодії є досягнення цілей, які стоять перед покаранням взагалі і перед пенітенціарною діяльністю зокрема, тобто виправлення і ресоціалізація засуджених, загальне та спеціальне запобігання вчиненню злочинів.

Для належного нормативного забезпечення організації взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними та недержавними інституціями необхідно:

– передбачити можливість належної організації взаємодії кримінально-виконавчих установ з відповідними правоохоронними органами у проекті закону “Про організацію взаємодії правоохоронних органів України у боротьбі зі злочинністю”;

– відобразити у Законі України “Про Державну кримінально-виконавчу службу України” положення щодо значення участі різних інституцій у діяльності кримінально-виконавчих установ;

– розробити та прийняти нормативні акти, які конкретизуватимуть діяльність соціальних патронажних установ. Це можуть бути закони “Про патронажні установи” або “Про установи соціального патронажу”, до того ж конкретизувати діяльність окремих установ, наприклад, Положенням про будинок соціальної адаптації;

– розробити відомчі та міжвідомчі нормативні акти, які визначають організаційні та інші засади взаємної діяльності кримінально-виконавчих установ з релігійними та правозахисними організаціями, окремими правоохоронними органами;

– передбачити положення щодо організації взаємодії кримінально-виконавчих установ з відповідними інституціями з метою поступового влаштування у Державній програмі соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі на 2004–2006 рік.

Для організаційної підтримки спільної діяльності доцільно:

– розробити відомчі Положення про діяльність громадських правозахисних підрозділів при територіальних управліннях кримінально-виконавчої системи;

– створити благодійний фонд, діяльність якого контролюватиметься відповідними державними органами у сфері виконання покарань.

– розробити спеціальну систему страхування засуджених, яка б відшкодовувала би частину витрат на певний гарантований проміжок часу до моменту влаштування на роботу після звільнення.

Автором також визначено комплекс заходів, які реально зможуть сприяти покращенню ситуації у сфері управління виховною роботою із засудженими, а також для можливості запровадження підприємництва засуджених.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

1. Гречанюк С.К. Анализ целей деятельности пенитенциарных учреждений. // Историко-правовые и социально-экономические аспекты развития общества. Сборник материалов межвузовской научно-практической конференции. Выпуск 3. – Чернигов: Украинско-Российский институт (филиал) Московского государственного открытого университета в г. Чернигове, 2004. – С.46-49

2. Гречанюк С.К. Взаємодія кримінально-виконавчих установ України з державними органами та недержавними організаціями // Право України.— 2004.— №11.— С. 88-90.

3. Гречанюк С.К. Організаційні аспекти взаємодії кримінально-виконавчих установ з громадськими правозахисними організаціями // Підприємництво, господарство і право – 2005. - №4 – С.133-136

4. Гречанюк С.К. Теоретико-правові основи взаємодії кримінально-виконавчих установ України з державними органами та недержавними організаціями. // Збірник наукових праць молодих вчених, курсантів, студентів. – К.: РВВ КЮІ МВС України, 2004. – С.15-19

5. Гречанюк С.К. Цілі пенітенціарної діяльності: виправлення як головна мета діяльності пенітенціарних установ. // Збірник наукових праць молодих вчених, курсантів, студентів. – К.: РВВ КІВС, 2003. – С.68-72.

6. Гречанюк С.К. Шляхи удосконалення діяльності персоналу пенітенціарних установ при організації виховно-виправного процесу // Підприємництво, господарство і право – 2005. - №3 – С.134-137

7. Усенко В.Ф., Гречанюк С.К. Організаційно-правові аспекти підприємницької діяльності засуджених до позбавлення волі // Науковий вісник Національної академії ДПС України – 2004. – №5(27) – С.254-258

8. Усенко В.Ф., Гречанюк С.К. Підприємницька діяльність засуджених до позбавлення волі // Историко-правовые и социально-экономические аспекты развития общества. Часть 1. Сборник материалов международной научно-практической конференции. – Чернигов: Украинско-Российский институт (филиал) Московского государственного открытого университета в г. Чернигове, 2005. - С.19-24

АНОТАЦІЇ

Гречанюк С.К. Організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 — теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Національна академія державної податкової служби України.— Ірпінь, 2006.

Дисертація присвячена комплексному дослідженню організаційно-правових засад взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями. У роботі досліджується стан наукової розробки проблеми, дається характеристика методологічних засад дослідження, наукових джерел та нормативно-правового регулювання.

Автор обґрунтовує та формулює поняття “взаємодія кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями”, розкриває наукові положення щодо організаційно-правового забезпечення взаємодії виправних установ з правоохоронними органами, державними інституціями з метою поступенітенціарної адаптації засуджених, релігійними, правозахисними організаціями, засобами масової інформації. Додатково розкриває питання управлінської діяльності начальника відділення соціально-психологічної служби, можливості запровадження підприємницької діяльності засуджених, дистанційного навчання засуджених.

Ключові слова: взаємодія кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями, взаємодія кримінально-виконавчих установ з правоохоронними органами, організація поступенітенціарної адаптації, взаємодія з релігійними, правозахисними організаціями, засобами масової інформації, цілі діяльності кримінально-виконавчих установ, система вимог до неурядової організації, підприємницька діяльність засуджених.

Гречанюк С.К. Организационно-правовые основы взаимодействия уголовно-исполнительных учреждений с государственными органами и негосударственными организациями. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 — теория управления; административное право и процесс; финансовое право; информационное право. Национальная академия государственной налоговой службы Украины.— Ирпине, 2006.

Диссертация посвящена актуальной проблеме — комплексному исследованию организационно-правовых основ взаимодействия уголовно-исполнительных учреждений с государственными органами и негосударственными организациями.

Диссертация состоит из вступления, трех разделов, объединяющих девять параграфов, выводов, перечня использованной литературы, приложений, которые обусловлены целью работы — на основании анализа действующего законодательства, а также норм международных документов пенитенциарной сферы, и практики их применения раскрыть организационно-правовые основы и особенности организации взаимодействия уголовно-исполнительных учреждений с государственными органами и негосударственными организациями, а также предложить пути их усовершенствования.

Автор акцентирует внимание на основополагающих вопросах организации совместной деятельности уголовно-исполнительных учреждений и государственных органов и негосударственных организаций. Автор формулирует понятие взаимодействия уголовно-исполнительных учреждений с государственными органами и негосударственными организациями как организованный в соответствии с требованиями действующего законодательства, процесс делового сотрудничества, направленный на достижение целей деятельности исправительных учреждений, а также решения комплекса задач, стоящих перед отмеченными субъектами.

В работе проанализирована действующая нормативно-правовая основа регулирования деятельности уголовно-исполнительной системы, исследуются проблемы управленческой деятельности персонала, который непосредственно проводит работу с осужденными, констатируются проблемы медико-профилактической работы, раскрываются общие положения организации дистанционного обучения осужденных.

Диссертант на основе нормативно-правовой базы и научных источников, практики деятельности правоохранительных органов определяет организационные аспекты взаимодействия исправительных учреждений с разными категориями правоохранительных органов. Указываются проблемы совместной деятельности и разработаны основные направления и пути ее совершенствования.

Автор характеризует организационные и нормативные основы деятельности исправительных учреждений и соответствующих государственных служб в вопросах постпенитенциарного обустройства осужденных.

Диссертант раскрывает организационные основы взаимодействия уголовно-исправительных учреждений с общественными правозащитными, религиозными организациями, средствами массовой информации. Автор формулирует комплекс требований, которые предъявляются к негосударственной организации как к субъекту взаимодействия. Также, на основе анализа современной производственной деятельности исправительных учреждений и опираясь на опыт зарубежных стран, автор раскрывает возможность предпринимательской деятельности осужденных.

Ключевые слова: взаимодействие уголовно-исполнительных учреждений с государственными органами и негосударственными организациями, взаимодействие уголовно-исполнительных учреждений с правоохранительными органами, организация постпенитенциарной адаптации, взаимодействие с религиозными, правозащитными организациями, средствами массовой информации, система требований к неправительственной организации, предпринимательская деятельность осужденных.

Sergiy K. Grechanyuk The Organizationally legal bases of interaction of criminal-executive establishments with state organs and unstated organizations. - Manuscript.

The dissertation on competition of a scientific degree of the candidate of juridical sciences on a specialty 12.00.07 — the theory of management; administrative law and process; the financial law; the information law. National academy of State Tax Service of Ukraine. — Irpin, 2006.

The dissertation is devoted to complex research of organizationally legal bases of organizationally legal bases of interaction of criminal-executive establishments with state organs and unstated establishments. In the work state of scientific development of a the problem is investigated, the characteristic of scientific sources and normatively-legal regulation is given.

The author proves and formulates concept of interaction of criminal-executive establishments with state organs and unstated establishments, opens scientific position to the activity of criminal-executive establishments as object of legal research, opens organizational bases of interaction criminal-executive establishments with state organs and unstated organizations on achievement of purpose of correction of prisoners.

Key words: interaction of criminal-executive establishments with state organs and unstated organizations, activity of criminal-executive establishments, purposes of activity of criminal-executive establishments, state organs, unstated organizations, system of requirements of the unstated organizations as subject of interaction, entrepreneurial activity of prisoners.